

Sygn. akt II UK 603/16

## POSTANOWIENIE

Dnia 10 października 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Małgorzata Wrębiakowska-Marzec

w sprawie z wniosku A. Spółki z o.o. w W.  
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w W.  
z udziałem zainteresowanych: D.B., A. S.A.  
o podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia,  
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń  
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 10 października 2017 r.,  
skargi kasacyjnej wnioskodawcy od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)  
z dnia 15 marca 2016 r., sygn. akt III AUa (...),

**odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.**

## UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 15 marca 2016 r. Sąd Apelacyjny w (...) oddalił apelację A. Spółki z o.o. w W. (dalej jako płatnik składek) od wyroku Sądu Okręgowego w W. z dnia 7 listopada 2014 r., którym oddalono odwołanie płatnika składek od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych I Oddziału w W. z dnia 25 czerwca 2013 r. ustalającej podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia D.B. (dalej zwana zainteresowaną) podlegającej ubezpieczeniom jako pracownik u płatnika składek w okresie od lutego 2010 r. do lipca 2011 r.

W skardze kasacyjnej płatnik składek zarzucił: 1) naruszenie prawa procesowego, które mogło mieć istotny wpływ na wynik postępowania, a mianowicie: a) art. 385 w związku z art. 386 § 4 k.p.c. przez oddalenie apelacji, w sytuacji gdy wydanie wyroku wymagało przeprowadzenia postępowania

dowodowego w całości, a zatem istniały podstawy do uchylenia wyroku Sądu pierwszej instancji i przekazania sprawy temu Sądowi do ponownego rozpoznania; b) art. 328 § 2 w związku z art. 391 § 1 k.p.c. oraz art. 378 § 1 i art. 382 k.p.c. przez brak ustosunkowania się do zarzutów naruszenia przepisów postępowania wskazanych w apelacji, co doprowadziło do wydania rozstrzygnięcia z pominięciem części materiału zebranego w postępowaniu oraz niezrealizowania przez Sąd odwoławczy jego funkcji rozpoznawczej i kontrolnej; 2) naruszenie prawa materialnego, tj.: a) art. 8 ust. 2a ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych (dalej jako ustawa systemowa) przez jego niewłaściwe zastosowanie i uznanie, że zastosowanie tej normy prawnej do zaistniałego w sprawie stanu faktycznego jest uzasadnione, podczas gdy nie zostały spełnione wszystkie przesłanki, o których mowa w art. 8 ust. 2a ustawy systemowej niezbędne dla uznania, iż odwołujący był zobowiązany odprowadzać składki na ubezpieczenie społeczne zainteresowanej jak za pracownika z tytułu jej zatrudnienia na podstawie umowy cywilnoprawnej z osobą trzecią, z uwagi na brak wykonywania przez nią w ramach umowy cywilnoprawnej pracy na rzecz pracodawcy; b) art. 8 ust. 2a w związku z art. 4 pkt 2a (prawidłowo: art. 4 pkt 2 lit. a) ustawy systemowej przez jego błędną wykładnię polegającą na uznaniu, że płatnikiem składek za osobę wykonującą pracę na podstawie umowy zlecenia zawartej z osobą trzecią, jeżeli w ramach takiej umowy wykonuje pracę na rzecz pracodawcy, z którym pozostaje w stosunku pracy, jest ten pracodawca, podczas gdy treść tego przepisu nie daje podstaw do takiego przyjęcia, a prezentowana przez Sądy obu instancji interpretacja narusza art. 2 w związku z art. 64 ust. 3 oraz art. 84 Konstytucji RP.

Wskazując na powyższe zarzuty skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego orzeczenia w całości i przekazanie sprawy Sądowi drugiej instancji do ponownego rozpoznania, a w przypadku stwierdzenia podstaw - o uchylenie w całości również „zaskarżonego orzeczenia Sądu Okręgowego” i przekazanie sprawy do rozpoznania temu Sądowi, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i rozstrzygnięcie sprawy co do istoty poprzez uwzględnienie apelacji w całości.

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania uzasadniono w pierwszej kolejności jej oczywistą zasadnością w zakresie naruszenia przepisów prawa procesowego: 1) art. 385 w związku z art. 386 § 4 k.p.c., co doprowadziło do

nieprzeprowadzenia przez Sąd pierwszej instancji postępowania dowodowego w sposób umożliwiający prawidłowe ustalenie podstawy faktycznej rozstrzygnięcia; 2) art. 328 § 2 w związku z art. 391 § 1 k.p.c. oraz art. 378 § 1 k.p.c. i art. 382 k.p.c. wskutek braku ustosunkowania się do apelacyjnych zarzutów naruszenia przepisów postępowania przez Sąd pierwszej instancji, co doprowadziło do wydania rozstrzygnięcia bez rozważenia części materiału procesowego zgromadzonego w postępowaniach przed Sądami obu instancji; 3) w przypadku nieuznania powyższej przyczyny - z uwagi na oczywistą obrazę prawa materialnego, tj. zastosowanie art. 8 ust. 2a ustawy systemowej w sytuacji, gdy nie ziściła się przesłanka wykonywania przez zainteresowaną pracy na rzecz skarżącego (pracodawcy) w ramach umowy cywilnoprawnej zawartej z podmiotem trzecim, która jest niezbędna dla zastosowania tego przepisu. Z kolei na wypadek uznania, że w niniejszej sprawie ziściła się przesłanka wykonywania pracy przez zainteresowaną w ramach umowy cywilnoprawnej z podmiotem trzecim na rzecz pracodawcy, skarżący wskazał na występowanie istotnego zagadnienia prawnego wyłaniającego się na gruncie art. 8 ust. 2a w związku z art. 4 ust. 2 pkt a (prawidłowo: art. 4 pkt 2 lit. a) tej ustawy, a mianowicie - czy płatnikiem składek za osobę wykonującą pracę na podstawie umowy zlecenia zawartej z osobą trzecią, jeżeli w ramach takiej umowy wykonuje pracę na rzecz pracodawcy, z którym pozostaje w stosunku pracy, jest ten pracodawca, skoro sama treść wymienionych przepisów nie daje podstaw do takiego przyjęcia, a prezentowana przez Sądy obu instancji wykładnia uznawana jest w doktrynie za naruszającą art. 2 w związku z art. 64 ust. 3 oraz art. 84 Konstytucji RP i stanowi aktualnie przedmiot analizy Trybunału Konstytucyjnego (sprawa P 1/16).

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Przepis art. 398<sup>4</sup> § 2 k.p.c. wymaga, aby wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania stanowił odrębny element pisma niezależny od przytoczenia podstaw kasacyjnych i ich uzasadnienia (art. 398<sup>4</sup> § 1 pkt 2 k.p.c.). Uzasadnienie wniosku natomiast powinno nawiązywać do przesłanek przyjęcia skargi do rozpoznania określonych w art. 398<sup>9</sup> § 1 k.p.c. Zgodnie z tym przepisem

Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli: 1) w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, 2) istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, 3) zachodzi nieważność postępowania lub 4) skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Spełnienie wymagania z art. 398<sup>4</sup> § 2 k.p.c. powinno zatem przybrać formę wyodrębnionego wyводу prawnego, w którym skarżący wskaże, jakie występujące w sprawie okoliczności pozwalają na uwzględnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania i jednocześnie uzasadni, dlaczego odpowiadają one ustawowemu katalogowi przesłanek.

Z art. 398<sup>9</sup> § 1 pkt 4 k.p.c. wynika konieczność nie tylko powołania się na okoliczność, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, ale również wykazania, że przesłanka ta rzeczywiście zachodzi. Oznacza to, że skarżący musi wskazać, w czym - w jego ocenie - wyraża się „oczywistość” zasadności skargi oraz podać argumenty wykazujące, że rzeczywiście skarga jest uzasadniona w sposób oczywisty. Sam zarzut naruszenia (nawet oczywistego) określonego przepisu (przepisów) nie prowadzi bowiem wprost do oceny, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, czyli że jej zarzuty są zasadne „na pierwszy rzut oka” (*prima facie*) i w sposób oczywisty prowadzą do uznania zaskarżonego wyroku za błędny i jego wzruszenia (por. między innymi postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 26 kwietnia 2006 r., II CZ 28/06, niepublikowane i orzeczenia tam powołane). Jest tak dlatego, że o ile dla uwzględnienia skargi kasacyjnej wystarczy, iż jej podstawa jest usprawiedliwiona, to dla jej przyjęcia do rozpoznania koniecznej jest wykazanie kwalifikowanej podstawy naruszenia prawa materialnego lub procesowego widocznej przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, bez wdawania się w pogłębioną analizę prawną. Z tego względu przyjmuje się, że nie spełnia tego wymagania odwołanie się do podstaw kasacyjnych i opatrzenie zawartego tam zarzutu dodatkowo mianem rażącego, ewidentnego, kwalifikowanego lub oczywistego, jeżeli nie zostanie wykazane, w czym przejawia się oczywistość wydania wadliwego orzeczenia. Należy przy tym zwrócić uwagę, że art. 398<sup>9</sup> § 1 pkt 4 k.p.c. nie odwołuje się do oczywistego naruszenia prawa, ale do oczywistej zasadności skargi, co oznacza, że oczywista zasadność skargi może wynikać z oczywistego i kwalifikowanego naruszenia przepisu prawa, pod

warunkiem jednak, że skarżący wykaże, iż uchybienie to zadecydowało o wyniku sprawy (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 23 marca 2012 r., II PK 278/11, LEX nr 1214574). Z kolei zagadnieniem prawnym jest zagadnienie, które wiąże się z określonym przepisem prawa materialnego lub procesowego lub uregulowaniem prawnym, których wyjaśnienie ma nie tylko znaczenie dla rozstrzygnięcia przedmiotowej sprawy, ale także dla rozstrzygnięcia innych podobnych spraw. Wskazanie zagadnienia prawnego uzasadniającego wniosek o rozpoznanie skargi kasacyjnej powinno zatem nastąpić przez określenie przepisów prawa, w związku z którymi zostało sformułowane i wskazanie argumentów, które prowadzą do rozbieżnych ocen. Dopiero bowiem wówczas Sąd Najwyższy ma podstawę do oceny, czy przedstawione zagadnienie jest rzeczywiście zagadnieniem „prawnym” oraz czy jest to zagadnienie „istotne” (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSNC 2002 nr 1, poz. 11; z dnia 13 sierpnia 2002 r., I PKN 649/01, OSNP 2004 nr 9, poz. 158; z dnia 14 lutego 2003 r., I PK 306/02, Wokanda 2004 nr 7-8, s. 51). Twierdzenie o występowaniu istotnego zagadnienia prawnego jest uzasadnione tylko wtedy, kiedy po pierwsze - przedstawiony problem prawny nie został jeszcze rozstrzygnięty przez Sąd Najwyższy lub kiedy istnieją rozbieżne poglądy w tym zakresie, wynikające z odmiennej wykładni przepisów konstruujących to zagadnienie (por. postanowienie z dnia 12 marca 2010 r., II UK 400/09, LEX nr 577468) oraz po drugie - jego wyjaśnienie ma znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy w ustalonym stanie faktycznym (por. postanowienie z dnia 27 stycznia 2009 r., II PK 248/09, LEX nr 736732).

Zawarte we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania z uwagi na jej oczywistą zasadność wywody skarżącego zmierzają do wykazania błędności ustalenia przez Sąd drugiej instancji wykonywania przez zainteresowaną czynności na rzecz swojego pracodawcy (skarżącego) a nie podmiotu, z którym łączyła ją umowa cywilnoprawna (A. S.A. w W.), a w konsekwencji - niewłaściwego zastosowania art. 8 ust. 2a ustawy systemowej. Kwestia ta znalazła już swoje rozstrzygnięcie w orzecznictwie Sądu Najwyższego. Mianowicie, oddalając skargę kasacyjną tego samego płatnika składek w sprawie o zbieżnym stanie faktycznym i prawnym, w wyroku z dnia 3 października 2017 r., II UK 488/16 Sąd ten stwierdził,

że norma z art. 8 ust. 2a ustawy systemowej nie ma zastosowania, gdy pracodawca sprzedaje usługi innemu podmiotowi, które wykonują jego pracownicy. W takim przypadku czynności wykonywane przez pracowników w innej firmie nadal są obowiązkami wynikającymi ze stosunku pracy, a pracownik je wykonujący świadczy pracę na rzecz swojego pracodawcy (w ramach istniejącego stosunku pracy), który jest płatnikiem składek (art. 4 pkt 2 lit. a powołanej ustawy). W takiej sytuacji podstawę wymiaru składek ustala się zatem wedle art. 18 ust. 1 ustawy systemowej i stanowi ją przychód, o którym mowa w art. 4 pkt 9 tej ustawy, a więc także wynagrodzenie uzyskane za pracę wykonaną u innego podmiotu, ale świadczoną na rzecz pracodawcy w ramach stosunku pracy.

Oznacza to, że skarga kasacyjna nie może zostać uznana za oczywiście uzasadnioną oraz że dla wyniku sprawy nie ma znaczenia kwestia objęta zagadnieniem prawnym sformułowanym przez skarżącego na tle art. 8 ust. 2a w związku z art. 4 pkt 2 lit. a ustawy systemowej.

Z tych względów na podstawie art. 398<sup>9</sup> § 2 k.p.c. Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

as